

HTPO

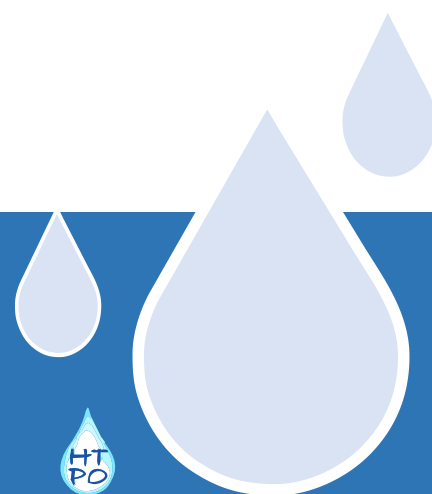
ATCZ167

D.T1.4.2

CZE TECHNICKÝ POPIS SOUČASNÉHO VYUŽITÍ
ZDROJŮ TERMÁLNÍCH VOD LAA - PASOHLÁVKY

AUT TECHNISCHE BESCHREIBUNG DER
BESTEHENDEN NUTZUNGEN LAA -
PASOHLÁVKY

December 2021

Autoři HTPO projektového týmu:	
Magdalena Bottig	Geologische Bundesanstalt
Stefan Hoyer	Geologische Bundesanstalt
Kateřina Chroustová	Masarykova Universita
Tomáš Kuchovský	Masarykova Universita
Bibiána Pasternáková	Masarykova Universita
Adam Říčka	Masarykova Universita
Kontakt: tomas@sci.muni.cz	

Více informací a další výstupy projektu "HTPO – Hydrotermální potenciál oblasti Laa an der Thaya-Pasohlávký" naleznete na:

https://www.at-cz.eu/cz/ibox/po-2-zivotni-prostredi-a-zdroje/atcz167_httpo

EVROPSKÁ UNIE

MUNI

 Geologische Bundesanstalt

OBSAH

Úvod.....	4
1. Vrtý Mus 3G a Laa Th N1.....	4
2. Technická data z vrtů	5
2.1 MuS 3G.....	5
2.2 Laa Th N1.....	7
3. Dlouhodobé trendy.....	9

ÚVOD

Tato zpráva je součástí výstupů projektu "HTPO – Hydrotermální potenciál oblasti Laa an der Thaya-Pasohlávky". Zařazení zprávy do struktury projektu ukazuje následující tabulka:

WP T1	„Geovědní model výskytu termálních vod v oblasti Laa – Pasohlávky“	„Geowissenschaftliches Modell der Thermalwasservorkommen Laa – Pasohlávky“
Akt. T1.4	„Dynamický zásobníkový model výskytu termálních vod Laa-Pasohlávky“	„Dynamisches Reservoirmodell der Thermalwasservorkommen Laa - Pasohlávky“
T1.4.2	„Technický popis současného využití zdrojů termálních vod Laa - Pasohlávky“	„Technische Beschreibung der bestehenden Nutzungen Laa - Pasohlávky“

1. VRTY MUS 3G A LAA TH N1

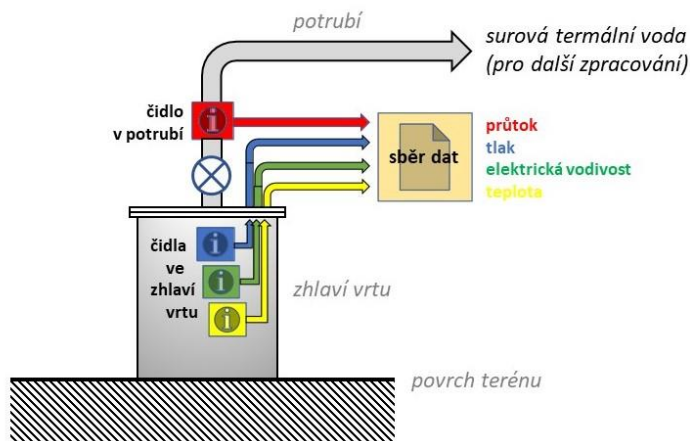
Ve studované oblasti se nachází dva vrty využívané k jímání termální vody z jurského kolektoru – vrt Mus 3G u obce Pasohlávky (CZ) a vrt Laa Th N1 v obci Laa an der Thaya (AT). Nejdůležitější technické informace o vrtech - hloubky vrtů, výstroje a průběh perforace shrnuje tabulka 1.

Tab. 1: Mus 3G and Laa Th N1 boreholes characteristics (Adámek et al. 1990, Michalíček et al. 2005)

vrt	souřadnice	stratigrafie	výstroj vrtu
Mus 3G (1455 m)	N 48°54'17,8114" E 16°34'35,0305" Z: 184,11 m n. m.	0–830 m: Karpat, Eggenburg 830–1362 m: Jura (malm), Altenmarkt 1362–1435 m: Jura (dogger – callov): 1362-1416 m: Nikolčické souvrství 1416-1435 m: Grestenské souvrství 1435–1455 m: Granitoidy	0–349 m: 244 mm 247,95-1198,11 m: 168 mm 1167,59-1453 m: 114 mm perforace: 1203,7-1362,21 m 1373,35-1418,18 m
Laa Th N1 (1448 m)	N 48°43'53,7421" E 16°23'22,2877" Z: 183 m n. m.	0–851,6 m: Karpat 851,6–1090 m: Ottnang 1090–1121 m: Eggenburg 1121–1125,3 m: Eger 1125,3–1448 m: Jura (malm), Altenmarkt	0–297,3 m: 340 mm 297,3-1122,5 m: 244 mm perforace (otevřený úsek): 1122,5-1448 m

Oba produkční vrty jsou vybaveny přístrojovou technikou pro měření tlaku, průtoku, teploty a elektrické konduktivity, s automatickým přenosem a ukládáním naměřených dat. Jednotlivé parametry

jsou ve vrtu Laa Th N1 měřeny v intervalu 15 minut, od r. 2004 do současnosti. Identická data jsou měřena v intervalu 90 sekund ve vrtu Mus 3G. Měřicí čidla jsou v obou vrtech umístěna přímo ve zhlaví vrtu. Technické schéma umístění čidel ukazuje obrázek 1.

Obr. 1: Technické schéma vrtů Mus 3G a Laa Th N1

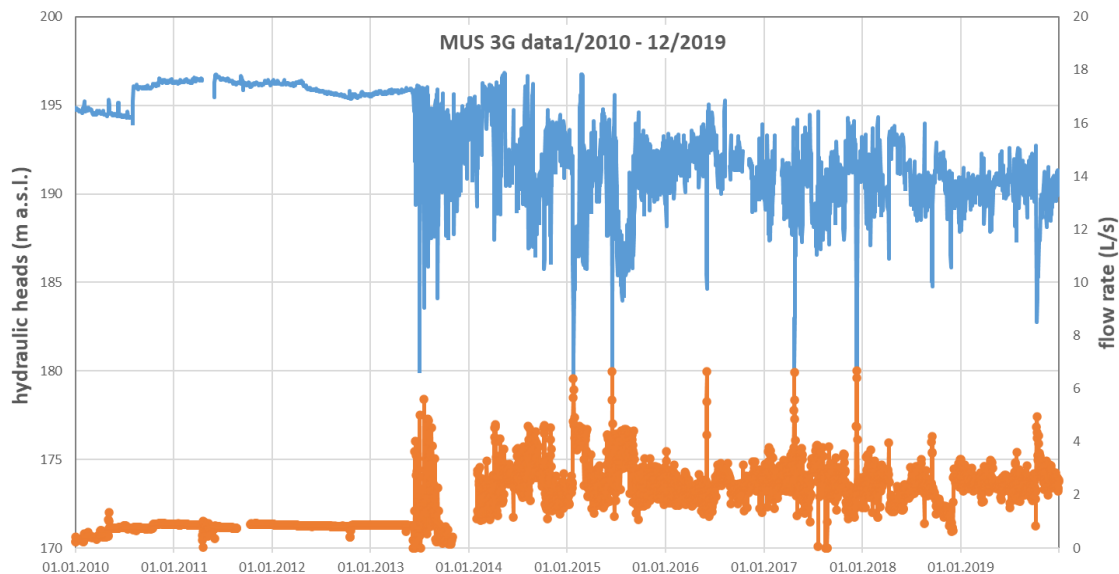
Umístění měřících čidel pro měření tlaku přímo ve zhlaví vrtu je nezbytné pro omezení případných chyb způsobených změnami tlaků v potrubích v dalším vedení termální vody. Měření tlaků se ukazuje jako nejvýznamnější pro vyhodnocení hydraulických procesů v termální zvodni v jurském kolektoru. Některé krátkodobé výkyvy však vyžadují i současné vyhodnocení teploty a elektrické vodivosti; bez znalosti těchto dat je vyhodnocení samotných dat z tlakových čidel nemožné. Pro účely projektu byly z kompletní databáze surových dat vyhodnoceny denní průměrné hodnoty.

Ve studované oblasti nejsou v současné době přítomné jiné hluboké vrty, které by umožnily monitoring tlaků, teplot nebo chemického složení termální zvodně v jurském kolektoru. V infiltračním zázemí jurského kolektoru v nadložních miocenních kolektorech jsou severozápadně od vrtu Mus 3G umístěny hydrogeologické vrty základní pozorovací sítě Českého hydrometeorologického ústavu (ČHMÚ), které umožňují monitoring úrovní hladin podzemních vod v infiltračním zázemí jurského kolektoru.

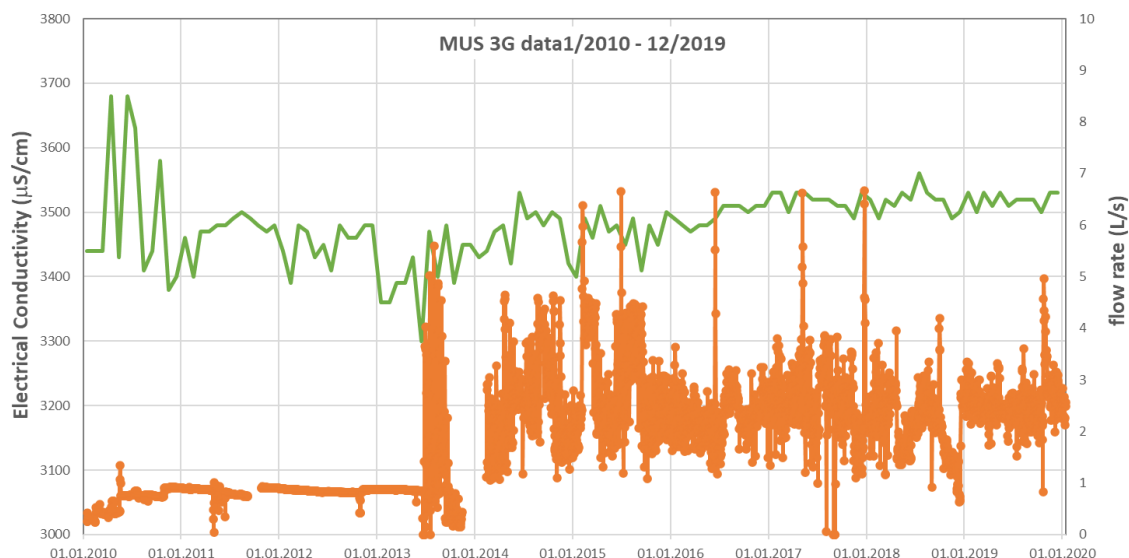
2. TECHNICKÁ DATA Z VRTŮ

2.1 MUS 3G

Hydraulické výšky (přepočítané z přímého měření tlaku) ve vrtu Mus 3G ukazují jednoznačnou korelaci s čerpaným množstvím z tohoto vrtu (obrázek 2). Ve srovnání s obdobím před červnem 2013, kdy začala intenzivnější exploatace vrtu Mus 3G v souvislosti se zahájením provozu Aqualandu Moravia, byly na konci roku 2019 změřeny tlaky odpovídající úrovni hladiny o cca 5 metrů nižší. Hodnoty elektrické vodivosti (zelená linie na obrázku 3) vykazovaly mírný nárůst od června 2013 a stabilizaci po 38 měsících v srpnu 2016, což naznačuje dosažení ustáleného rovnovážného stavu ve struktuře. I v pozdějším období však pokračoval sestupný trend hladiny (modrá linie na obrázku 2).

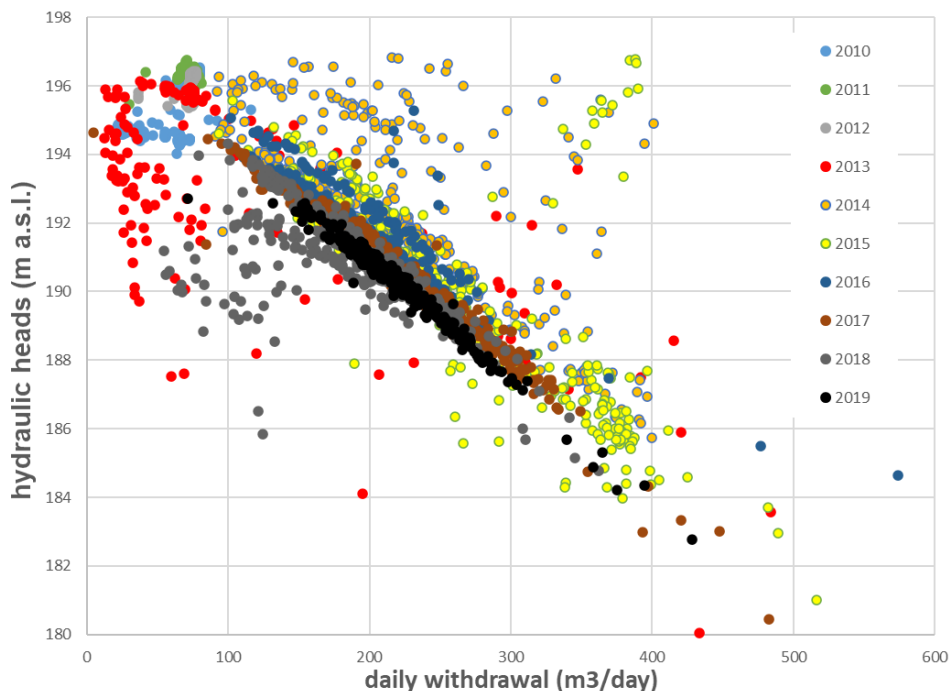

Obr. 2: Úrovně hladiny (modrá) a čerpané množství (oranžová) ve vrtu Mus 3G 2010-2019

Obr. 3: Elektrická vodivost (zelená) a čerpané množství (oranžová) ve vrtu Mus 3G 2010-2019

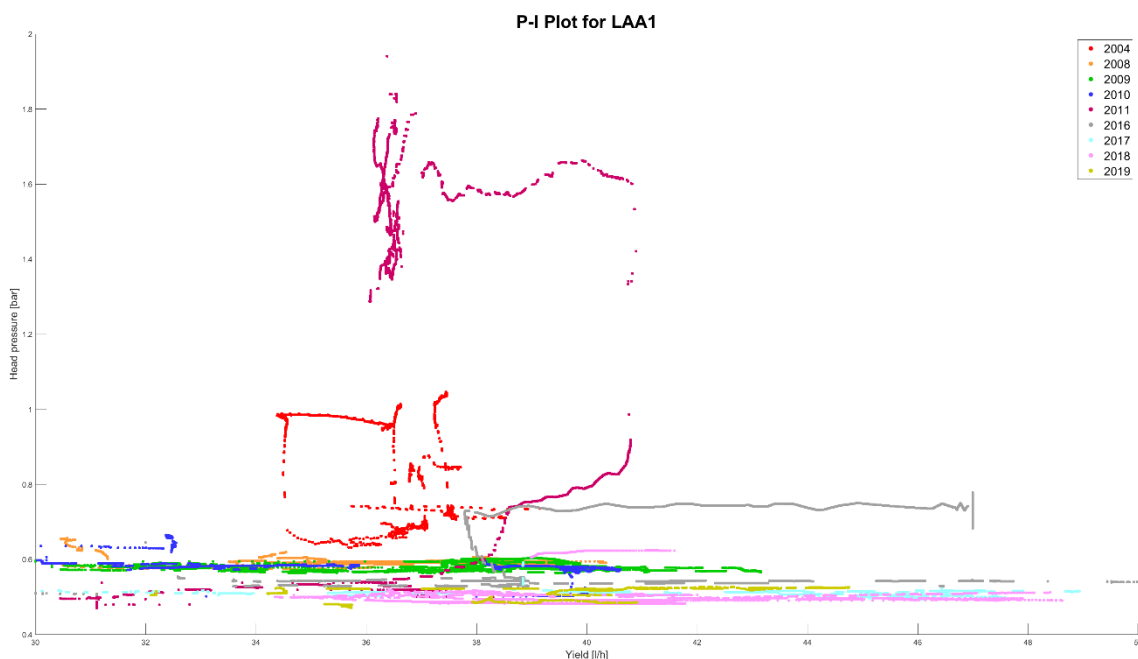
Vyhodnocení vzájemné korelace úrovní hladiny a čerpaného množství (ve formě denních odběrů) ukazuje jasnou souvislost obou parametrů (obrázek 4). Z obrázku je rovněž patrný trend pozvolného poklesu hladiny - viz posun linie bodů mezi roky 2010-2019, který v období 2016-2019 vykazuje průměrnou hodnotu 12 cm/rok.

Obr. 4: Úrovně hladiny vs. denní odběry z vrtu Mus 3G v období 2010 – 2019

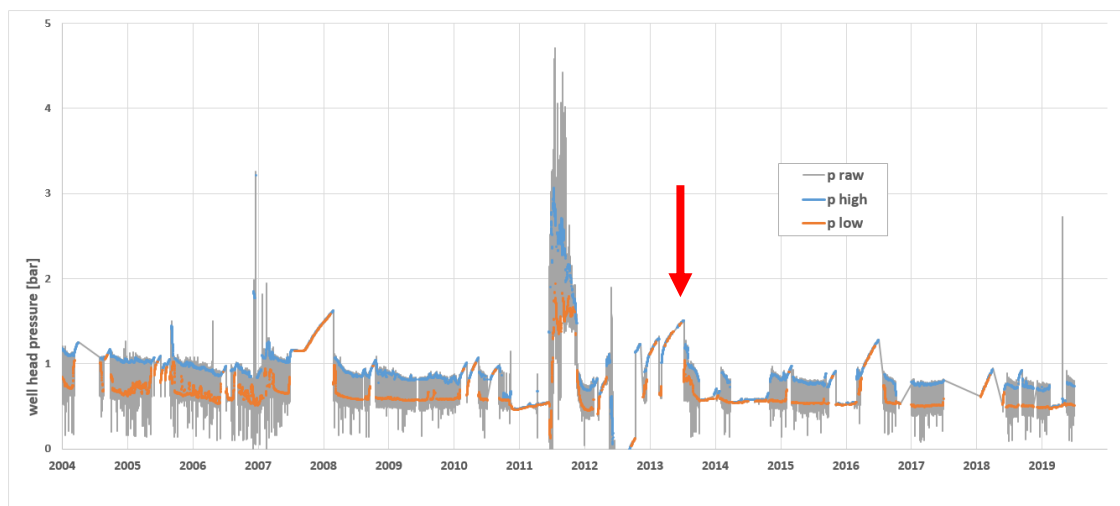
2.2 LAA TH N1

Identické vyhodnocení dat z vrtu Laa Th N1 je komplikovanější. Přestože je tlakové čidlo umístěno přímo ve zhlaví vrtu, data nevykazují jasnou korelaci s čerpaným množstvím, což je nelogické (obrázek 5). Nejpravděpodobnější příčinou je měření průtoků na potrubí nad zhlavím vrtu, které je při nízkých průtocích dosahovaných v obdobích malých odběrů z vrtu Laa Th N1 zatíženo určitou chybou. Přesná měření průtoků v potrubích dimenzovaných pro vrt Laa Th N1 jsou při malých čerpaných množstvích velmi komplikovaná.

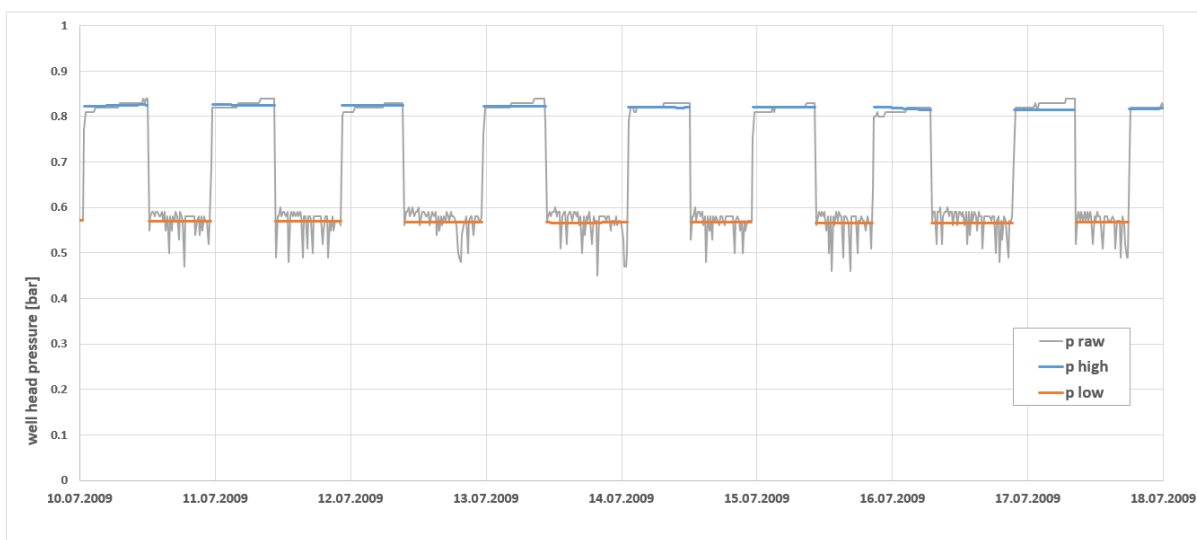
Obr. 5: Tlak vs. čerpané množství ve vrtu Laa Th N1 v období 2010 – 2019

Možnost současného vyhodnocení dat z obou vrtů umožnila prokázat, že není žádná evidence vlivu odběrů z vrtu Mus 3G na měřené tlaky ve vrtu Laa Th N1. Zahájení zvýšené exploatace vrtu Mus 3G v polovině roku 2013 nezpůsobilo žádný prokazatelný pokles tlaků, nebo změny teploty a elektrické vodivosti v termální vodě čerpané z vrtu Laa Th N1.

Obr. 6: Měřené tlaky ve vrtu Laa Th N1 v období 2010 – 2019 (červená šipka ukazuje zahájení intenzivnější exploatace vrtu Mus 3G)

Při detailnějším hodnocení tlaků změřených na vrtu Laa Th N1 je možné rozlišit období poklesu tlaku při odběru termální vody a nástupu tlaku po přerušení odběrů, což způsobuje značné denní výkyvy měřených tlaků (obrázek 7 – zobrazení nízkých a vysokých tlaků v obdobích odběrů a nástupů hladiny v řádu jednotek hodin).

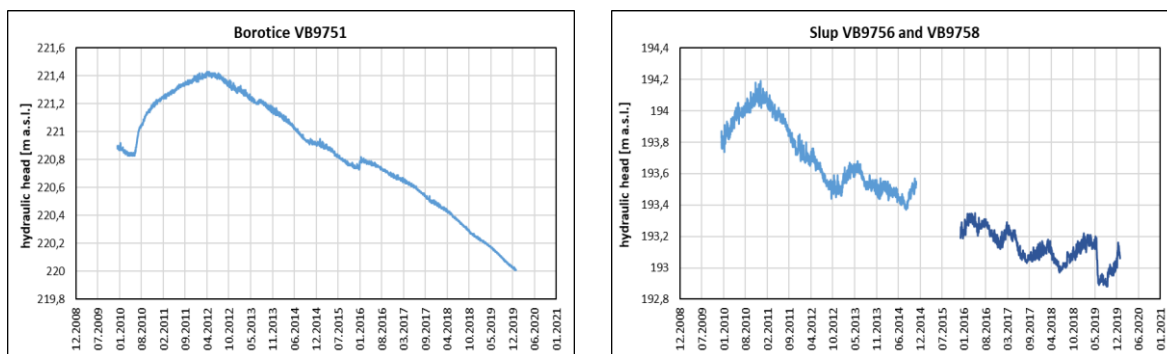

Obr. 7: Detailní vyhodnocení tlaku ve vrtu Laa Th N1 (příklad z období 10-18/7/2009)

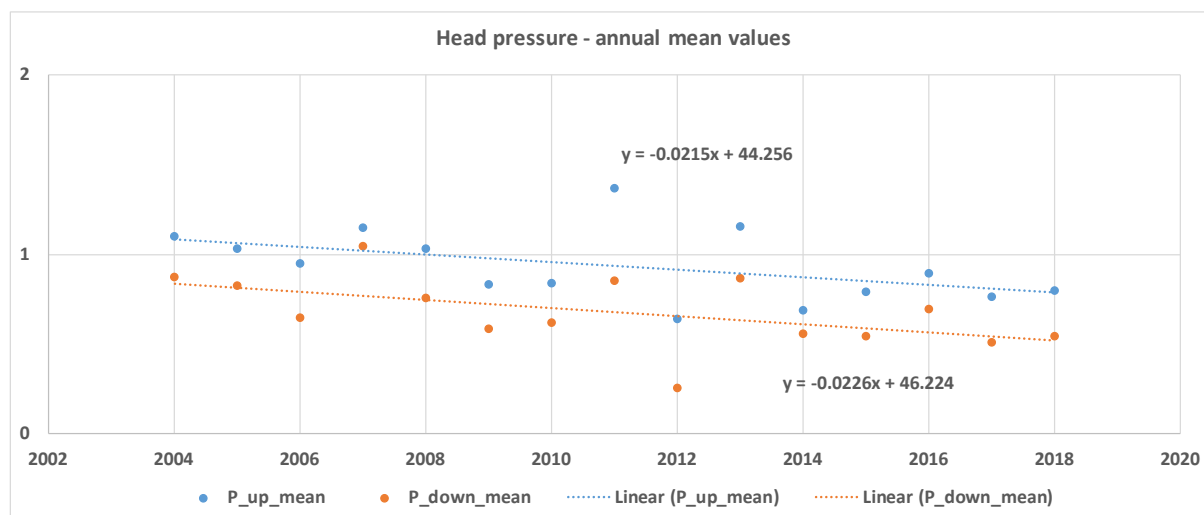
3. DLOUHODOBÉ TRENDY

Jak je zmíněno v kapitole 2.1, z vyhodnocení tlaků a přepočítaných úrovní hladin termální vody v jurském kolektoru lze dedukovat dlouhodobý poklesový trend, dosahující v období let 2016-2019 v průměru 12 cm/rok. Dlouhodobý trend vývoje úrovní hladin podzemních vod v miocenních kolektorech, které jsou infiltračním zázemím jurského kolektoru s termální zvodní, ukazuje obrázek 8. Prezentovány jsou úrovně hladin ve dvou hydrogeologických vrtech, které jsou součástí pozorovací sítě ČHMÚ. Z obrázků je patrný sestupný trend hladin, způsobený změnami v procesu formování podzemních vod - poklesem efektivní infiltrace v důsledku klimatických charakteristik období. Lineární trend poklesu úrovně hladiny je ve vrtu Borotice VB9751 v průměru 19 cm/rok a 10 cm/rok ve vrtu Slup VB9758. Tyto hodnoty jsou srovnatelné s hodnotami pozorovanými ve vrtu Mus 3G. Lze proto oprávněně předpokládat, že mírný pozvolný pokles tlaků (a z nich vypočítaných úrovní hladin) může částečně souviset s (a) mírně narůstajícím skin efektem odběrového vrtu, avšak především s (b) přírodním poklesem úrovní hladin podzemních vod v infiltračním zázemí jurského kolektoru.

Obr. 8: Úrovně hladin podzemních vod ve vrtech ČHMÚ VB9751 and VB9756 (VB9758)

Podobný dlouhodobý poklesový trend hladin (resp. tlaků měřených na zhlaví vrtu) je pozorován na vrtu Laa Th N1 (obrázek 9). Lineární trend byl v období 2004-2018 v průměru stanoven na 2,2 cm/rok. Z obrázku je patrné, že po červnu 2013, kdy byla zahájena intenzivnější exploatace vrtu Mus 3G z průměrné hodnoty 0,7 l/s na 2,7 l/s, se trend poklesu hladin nezvyšuje a je dlouhodobě stabilní.

Obr. 9: Dlouhodobý trend tlaků ve vrtu Laa Th N1 v období 2004–2018

Vyhodnocení dat měřených na vrtech Mus 3G a Laa Th N1 prokázalo, že není žádná evidence vlivu odběrů z vrtu Mus 3G na měřené tlaky ve vrtu Laa Th N1. Dlouhodobě pozorovaný mírný poklesový trend tlaků v termální zvodni v jurském kolektoru souvisí s přírodními procesy v infiltračním zázemí jurského kolektoru, nikoliv s antropogenními zásahy do termální zvodně. Tyto výsledky je možné získat a potvrdit pouze v případě korektně měřených dat a jejich správným vyhodnocením, s možností mezinárodní spolupráce a vzájemného sdílení dat.